

RADA POWIATU TARNOBRZESKIEGO

U C H W A Ł A NR X/67/2015 Rady Powiatu T a r n o b r z e s k i e g o z dnia 29 października 2015 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tarnobrzeskim na lata 2016-2020.

Na podstawie art. 12 pkt. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1445 z późn. zm.), art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390) Rada Powiatu Tarnobrzeskiego **u c h w a ł a** co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tarnobrzeskim na lata 2016-2020” w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała Nr VIII/65/2011 Rady Powiatu Tarnobrzeskiego z dnia 9 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Tarnobrzeskiego.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Załącznik do Uchwały NR X/67/2015
Rady Powiatu Tarnobrzeskiego
z dnia 29 października 2015 r.

Program
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w Powiecie Tarnobrzeskim
na lata 2016 - 2020

Wrzesień 2015

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
I. Rekomendacje dla Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	4
II. Obowiązki organów administracji rządowej i samorządowej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	4
III. Diagnoza problemu przemocy w powiecie tarnobrzesckim	5
IV. Cele i kierunki działań	9
V. Realizatorzy działań	11
VI. Obszary działań	12
VII. Odbiorcy Programu	12
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu	13
IX. Finansowanie	14
X. Monitorowanie	15
Zakończenie	15

Wprowadzenie

Przemoc w rodzinie to od wielu lat istotny problem społeczny. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety, dzieci, starsi lub niepełnosprawni członkowie rodzin. Osoby doświadczające przemocy niechętnie przyznają się do problemów wewnątrzrodzinnych, traktując je często bądź jako osobistą porażkę, bądź też jako wstydlivy temat.

Przemoc powoduje u ofiary niską samoocenę, poczucie bezsilności i bezradności, ciągły niepokój, depresję, a także choroby związane ze stresem. Doznawanie lub bycie świadkiem przemocy, szczególnie przez dzieci prowadzi do nieodwracalnych skutków, które mogą objawić się dopiero w ich życiu dorosłym.

Rodzina jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Dbanie o odpowiednie relacje wewnątrzrodzinne, ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa jest także zadaniem państwa, dlatego też niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy, a także podjęcie odpowiednich działań wobec sprawców. Niniejszy Program powstał w celu realizacji założeń zawartych w *Strategii Rozwoju Powiatu Tarnobrzskiego na lata 2015-2020* i został stworzony, by wspomóc instytucje pomocy społecznej w realizacji zadań służących przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie ujmowana w kontekście łamania praw człowieka, jako ważnego problemu społecznego, znalazło odzwierciedlenie w wielu dokumentach międzynarodowych, zalecających podejmowanie wszelkich niezbędnych działań w celu eliminacji przemocy i ochrony ofiar. Należą do nich m.in. Rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ - deklaracja o eliminacji przemocy wobec kobiet, oraz w sprawie eliminacji przemocy domowej wobec kobiet, Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej, Konwencja o prawach dziecka, Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet, Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie przemocy domowej wobec kobiet.

Formułując cele i kierunki działań wobec osób uwikłanych w przemoc domową na najbliższych 5 lat uwzględniono propozycje wyartykułowane przez jednostki Powiatu Tarnobrzskiego działające w tym obszarze. Są to: gminne oraz miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Komenda Miejska Policji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tarnobrzegu.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 w Powiecie Tarnobrzskim określa kierunki działań wobec ofiar przemocy w rodzinie oraz osób stosujących przemoc, będących mieszkańcami powiatu.

I. Rekomendacje dla Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie swoje uwarunkowania prawne ma przede wszystkim w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 roku, ustawie z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawie z 10 czerwca 2010r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw oraz Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020.

Pozostałe akty prawne niezbędne do realizacji Programu to:

- ustawa z 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ustawa z 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym,
- ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego,
- ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego,
- ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie,

Dokumentami określającymi opcje poszczególnych dziedzin życia powiatu, w tym społecznego, mającymi bezpośredni i pośredni wpływ na rozwiązywanie problemów społecznych jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tarnobrzesckim na lata 2015 – 2020 będąca elementem Strategii Rozwoju Powiatu Tarnobrzesckiego na lata 2015-2020.

II. Obowiązki organów administracji rządowej i samorządowej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- 1) tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Do zadań powiatu należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej;

Do zadań gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. Diagnoza problemu przemocy w powiecie tarnobrzeskim

Powiat tarnobrzeski swoim zasięgiem obejmuje dwie gminy miejsko-wiejskie i dwie wiejskie: Miasto i Gminę Nowa Dęba, Miasto i Gminę Baranów Sandomierski, Gminę Grębów i Gminę Gorzyce. Powiat liczy 54105 mieszkańców i obejmuje obszar 520 km². W skład powiatu wchodzi dwa miasta: Baranów Sandomierski (1532 mieszkańców) i Nowa Dęba (11426 mieszkańców) oraz 30 sołectw wiejskich. Pod względem administracyjnym wchodzi w skład województwa podkarpackiego.

Od wielu lat powiat tarnobrzeski boryka się z wieloma poważnymi problemami społecznymi, wśród których wymienić należy m.in. bezrobocie, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, uzależnienia. Wszystkie wymienione mogą generować zachowania z grupy przemocy, dlatego warto im się przyjrzeć.

Tabela 1. Liczba rodzin korzystających pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Rok	2012	2013	2014
Gmina			
Miasto i Gmina Baranów Sand.	179	164	137
Miasto i Gmina Nowa Dęba	399	379	316
Gmina Gorzyce	223	231	221
Gmina Grębów	258	285	245
Ogółem	1059	1059	919

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej (2014)

Z danych zamieszczonych w powyższej tabeli wynika, że rok rocznie około tysiąc rodzin korzysta ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej z powodu ubóstwa, co oznacza, że posiadają one dochody poniżej kryterium dochodowego wskazanego w ustawie o pomocy społecznej. Kryterium to wysokością zbliżone jest do minimum egzystencji i o około połowę niższe od minimum socjalnego. Liczba rodzin doświadczających ubóstwa zmienia w poszczególnych obszarach (zmniejsza bądź zwiększa w poszczególnych latach). Niemniej jednak jest to znacząca liczba gospodarstw domowych, w których nie są zaspokajane podstawowe potrzeby życiowe.

Tabela 2. Liczba rodzin korzystających pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Rok	2012	2013	2014
Gmina			
Miasto i Gmina Baranów Sand.	273	270	218
Miasto i Gmina Nowa Dęba	433	449	416
Gmina Gorzyce	178	200	183
Gmina Grębów	217	250	226
Ogółem	1101	1169	1043

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej (2014)

Zaprezentowane wyniki wskazują, że wśród rodzin objętych pomocą społeczną wiele z nich boryka się z problemem bezrobocia. 1101 rodzin z roku 2012 to 4080 osób w tych rodzinach, 1169 rodzin z roku 2013 – to 4144 osoby, 1043 rodziny z roku 2014 – to 3529 osób.

Bezrobocie generuje zazwyczaj szereg innych problemów społecznych, których doświadcza nie tylko sama osoba pozostająca bez pracy, ale też wszyscy pozostający na jej utrzymaniu. Stąd skala zjawiska i jej wpływ na sytuację rodzin jest znaczący.

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Rok	2012	2013	2014
Gmina			
Miasto i Gmina Baranów Sand.	63	54	40
Miasto i Gmina Nowa Dęba	150	186	152
Gmina Gorzyce	9	6	8

Gmina Grębów	90	54	93
Ogółem	312	300	293

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej (2014)

Na przestrzeni ostatnich trzech lat obserwuje się coroczny niewielki spadek liczby rodzin wymagających pomocy z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Utrzymanie tej tendencji może być dobrą prognozą do dalszych działań kontynuujących przyjęte rozwiązania. Skala zjawiska jest jednak duża, jeśli przyjąć, że są to potencjalne środowiska niewydolne opiekuńczo, bądź opiekuńczo-wychowawczo, w których może dojść do ingerencji sądu lub innych służb.

Tabela 4. Liczba rodzin korzystających pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.

Rok	2012	2013	2014
Gmina			
Miasto i Gmina Baranów Sand.	32	37	26
Miasto i Gmina Nowa Dęba	86	85	88
Gmina Gorzyce	28	32	30
Gmina Grębów	72	76	54
Ogółem	218	230	198

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej (2014)

Na terenie powiatu tarnobrzeskiego około 200 rodzin będących pod opieką ośrodków pomocy społecznej boryka się z problemem alkoholowym. Liczba tych środowisk w poszczególnych latach i regionach nie ulega znaczącym zmianom, choć jest wysoka. Zaznaczyć jednak należy, że problem alkoholowy dotyka również rodziny dobrze sytuowane, które nie korzystają z systemu pomocy społecznej. Stąd dane te nie prezentują w pełni skali problemu.

Dla uchwycenia skali zjawiska przemocy na terenie powiatu tarnobrzeskiego, wykorzystano informacje uzyskane w ramach współpracy z Ośrodkami Pomocy Społecznej.

Dane dotyczące skali zjawiska przemocy w rodzinie w latach 2012-2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Przemoc w rodzinie w latach 2012-2014 w powiecie tarnobrzeskim

lp.	Rodzaj grupy danych	Powiat Tarnobrzeski		
		2012r.	2013r.	2014r.
1.	Liczba ofiar przemocy wg „Niebieskiej Karty” (NK),	99	92	207
	w tym: kobiety	58	61	143
	mężczyźni	5	11	17
	dzieci do lat 13	29	9	27
	dzieci 14-18 lat	6	11	19
	dzieci niepełnosprawne	1	0	2
2.	Liczba sprawców przemocy	56	59	136
	w tym kobiet	2	4	10
	mężczyzn	53	53	125
	małoletni	1	2	1
3.	Liczba formularzy NK przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego przez:	50	49	124
	Policja	44	37	106
	JOPS	4	11	17
	GKRPA	0	1	0
	jednostka oświatowa	2	0	0
	jednostka służby zdrowia	0	0	1
4.	Liczba wypełnionych NK przez Policję	92	59	152

Źródło: Dane z OPS i KM Policji.

Mimo różnic poszczególnych danych liczbowych, które mogą wynikać z przyjętej metodologii, możliwe jest uchwycenie tendencji zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu tarnobrzeskiego. Zgodnie z nimi liczba ofiar gwałtownie wzrosła w 2014 roku i dotyczy głównie kobiet i dzieci. Wśród sprawców zdecydowanie dominują mężczyźni.

Współpraca instytucji w zakresie rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie z udziałem Zespołów Interdyscyplinarnych najwyraźniej zaznacza się pomiędzy instytucjami pomocy

społecznej i policją, rzadziej Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, jednostkami oświatowymi czy służby zdrowia. Trudno w chwili obecnej wskazać powody tak dużego przyrostu liczby ofiar przemocy. Konsolidacja współpracy pomiędzy instytucjami w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” może być jedną z istotniejszych przyczyn ujawnienia przemocy w rodzinie.

IV. Cele i kierunki działań

Celem programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Program ten winien także przyczynić się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Istotnym wydaje się podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych zarówno na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc i korygowanie ich nieprawidłowych postaw i zachowań.

Cele szczegółowe:

- 1. Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.**
- 2. Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.**
- 3. Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.**
- 4. Zapobieganie przemocy w środowiska dotkniętych przemocą.**
- 5. Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie.**

Wszystkie zakładane cele będą realizowane sukcesywnie, zgodnie z występującymi potrzebami i możliwościami ich zabezpieczenia. Działania w celu realizacji założeń niniejszego programu będą prowadzone w ramach pracy bieżącej jednostek, jak również w ramach odrębnych projektów konkursowych skierowanych do grup ofiar lub sprawców przemocy w rodzinie.

Opis kierunków działań w ramach celów szczegółowych przedstawia tabela 6.

Tabela 6. Cele i kierunki działań na lata 2016-2020.

Nr celu	Nazwa / opis celu	Kierunki działań
Cel 1	Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. konferencje i spotkania na ten temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich, 2. edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją, 3. wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym, 4. informowanie o podejmowanych działaniach wynikających z realizacji Programu lokalne media,
Cel 2	Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. organizowanie szkoleń dla pracowników jednostek zaangażowanych w pomoc rodzinom doświadczającym przemocy,
Cel 3	Pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. wsparcie i terapia krótkoterminowa 2. funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 3. udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie 4. prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie 5. opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy 6. praca socjalna 7. procedura „Niebieskie Karty”
Cel 4	Zapobieganie przemocy w środowiskach dotkniętych przemocą	<ol style="list-style-type: none"> 1. spotkania edukacyjno – socjalizujące dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, 2. spotkania edukacyjne z rodzinami, które doświadczyły przemocy.
Cel 5	Praca ze sprawcą przemocy w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc.

V. Realizatorzy działań

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Niezbędna jest chęć współpracy między osobami i instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. W pracy należy stosować się do zasad:

- interdyscyplinarności, zgodnie z którą, wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i organizacji; kluczowa jest praca zespołowa i współpraca;
- kompleksowości, z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Realizatorami Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie Powiatu Tarnobrzeskiego na lata 2015-2020 będą jednostki organizacyjne powiatu oraz służby zaangażowane w pomoc osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc domową. Odpowiedzialność za poszczególne działania prezentuje poniższa tabela 7.

Nr celu	Kierunki działań/ Realizator
Cel 1	<ol style="list-style-type: none">1. konferencje i spotkania na ten temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich / PCPR2. edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją / Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna3. wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjających zachowaniom nieagresywnym / organizacje pozarządowe4. informowanie o podejmowanych działaniach wynikających z realizacji Programu lokalne media / PCPR
Cel 2	<ol style="list-style-type: none">1. organizowanie szkoleń dla pracowników jednostek zaangażowanych w pomoc rodzinom doświadczającym przemocy / PCPR, Policja
Cel 3	<ol style="list-style-type: none">1. wsparcie i terapia krótkoterminowa / PCPR, COnd2. funkcjonowanie Powiatowego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie / PCPR

	3. udostępnienie wiadomości o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie / PCPR 4. funkcjonowanie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie / Powiat Tarnobrzeski 5. opracowywanie i realizacja programów profilaktycznych mających na celu udzielenie specjalistycznej pomocy / Powiat Tarnobrzeski 6. praca socjalna / PCPR 7. procedura „Niebieskie Karty” / PCPR, Policja
Cel 4	1. spotkania edukacyjno – socjalizujące dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych / Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, COnd. 2. spotkania edukacyjne z rodzinami, które doświadczyły przemocy / PCPR, COnd
Cel 5	1. realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc/ PCPR

VI. Obszary działań

Cele działań i przewidywane efekty realizacji odnoszą się do następujących obszarów:

- profilaktyka – promowanie wartości rodzinnych, rozwijanie umiejętności interpersonalnych;
- edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy, jego skutków, informowanie o możliwych formach pomocy;
- interwencja – przerwanie przemocy, ochrona ofiar, izolacja i oddziaływanie na sprawców;
- wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u ofiar przemocy, uświadamianie im praw i możliwości rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, prawną i socjalną.

VII. Odbiorcy Programu

1. Ofiary przemocy w rodzinie:

- a) dzieci,

- b) współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
 - c) osoby niepełnosprawne
 - d) osoby starsze.
2. Osoby stosujące przemoc w rodzinie.
 3. Świadkowie przemocy.
 4. Przedstawiciele władz lokalnych, instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.
 5. Mieszkańcy powiatu tarnobrzeskiego.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu

1. Zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
2. Odpowiednie przygotowanie osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.
3. Spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.
4. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.
5. Niwelowanie skutków przemocy w rodzinie.
6. Podniesienie poziomu wiedzy dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
7. Realizacja programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Mierniki osiągnięcia celu określonego w programie:

Cel 1 -

1. Liczba zrealizowanych spotkań, konferencji.
2. Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych.
3. Udział mediów lokalnych w organizowanych spotkaniach, konferencjach.

Cel 2 –

1. Liczba zrealizowanych szkoleń.
2. Liczba osób biorących udział w szkoleniach.

Cel 3 –

1. Liczba udzielonych porad.
2. Liczba osób przyjętych do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gorzycach.
3. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych.
4. Liczba osób objętych pracą socjalną ze względu na przemoc w rodzinie na terenie powiatu.
5. Liczba wypełnionych „Niebieskich Kart” na terenie powiatu.

Cel 4 –

1. Liczba sprawców przemocy objętych programem korekcyjno – edukacyjnym dla osób stosujących przemoc.
2. Liczba spotkań dla ofiar przemocy.
3. Liczba młodzieży uczestniczącej w spotkaniach.

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Wzrost liczby osób objętych wsparciem z powodu występowania zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Przeprowadzenie programów korekcyjno-edukacyjnych w co najmniej dwóch edycjach.
3. Wzrost wiedzy wśród osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

IX. Finansowanie

Źródłem finansowania działań określonych w programie będą środki finansowe :

- z budżetu powiatu tarnobrzeskiego
- z budżetu państwa
- z innych programów i grantów

Poniższa tabela przedstawia prognozę wydatków związanych z realizacją zaplanowanych działań na lata 2016-2020.

Nr celu szczegółowego i działania	przewidywane nakłady na realizację programu w zł				
	2016	2017	2018	2019	2020
1.1	Koszt nie wyceniony – koszt realizacji uzależniony od wysokości środków pozyskanych w ramach konkursu				
1.2	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
1.3	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
2.1	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.1.	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.2	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.3	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.4	Koszt nie wyceniony – koszt realizacji uzależniony od wysokości środków otrzymanych w ramach dotacji wojewody				
3.5	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.6	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
3.7	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
4.1	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
4.2	Koszt nie wyceniony – realizacja w ramach zadań statutowych				
5.1	Koszt nie wyceniony – koszt realizacji uzależniony od wysokości środków otrzymanych w ramach dotacji wojewody				

Wysokość środków na realizację programu w poszczególnych latach jest trudna do określenia. Działania ujęte w programie opierają się na statutowej działalności jednostek i tym samym ustalane są na bieżąco w danym roku budżetowym. Pozyskanie pozostałych środków będzie możliwe w wyniku ubiegania się o dotacje do zadań realizowanych w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej, bądź też w postępowaniach konkursowych

ogłaszanych m.in. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Instytucje wdrażające projekty z udziałem środków UE.

X. Monitorowanie

Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Kierownik PCPR, w ramach corocznie przedstawianego Radzie Powiatu sprawozdania z działalności jednostki, przedłoży również raport z realizacji Programu.

Program będzie realizowany od dnia jego uchwalenia do 31 grudnia 2020 r.

Zakończenie

Zakładając, że realizacja niniejszego programu będzie stanowiła wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy w rodzinie i będzie przebiegać na wielu płaszczyznach we wszystkich instytucjach i organizacjach zobligowanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy, ograniczenia zjawiska przemocy i towarzyszących mu innych zjawisk patologicznych, jak również doprowadzi do poprawy szeroko rozumianej kondycji społeczno-ekonomicznej rodzin z terenu powiatu tarnobrzeskiego.